

Forbindelse med gennemgribende Reformers vedrørende Jordfordelingen og Bekæmpelse af Prisfordyrelse af Landbrugets Produktionsmidler.

Der gives ikke nogen omfattende Begrundelse for Midlets Hensigtsmæssighed, og andre Udtalelser i Bogen kunde vække nogen Tvivl i saa Henseende, saaledes naar det — sikkert med Rette — anføres, at Arbejdslønnens Højde er den bedste Maalestok for Befolkningens Velstand. Landbrugsbeskyttelse synes snarere at maatte føre til højere Ejendomspriser end til højere Løn. De befolkningspolitiske Synspunkter er imidlertid ikke det fremtrædende i Bogen. En betydelig Del af den er benyttet til en populær Fremstilling af de forskellige nationaløkonomiske Læresystemer og Retninger, men Hovedindholdet er en populærvidenskabelig Redegørelse for Befolkningsstatistikken, de forskellige Synspunkter, der har været anlagt paa Befolkningsspørgsmaalet, og endelig en Fremstilling af Befolkningslovene som Baggrund for en Bestemmelse af, hvad Befolkningspolitikken maa sætte sig som Maal. Forfatteren definerer det som Befolkningsoptimum, et Begreb, hvis nærmere Bestemmelse erkendes at være vanskelig. Noget egentligt Bidrag til Afgørelse af, hvor det ligger, gives ikke. For Sveriges Vedkommende synes det efter Forfatterens Mening ikke at fjerne sig meget fra det nuværende Folketal, men dog at ligge noget lavere, altsaa i Overensstemmelse med, hvad den faktiske Udvikling foreløbig har peget hen imod, og Befolkningspolitikken synes herefter blot at skulle afværge, at Udviklingen fører for langt bort fra det forhaanden-værende. Endelig gives der en kort Oversigt over befolkningspolitiske Foranstaltninger i Frankrig, Italien og Tyskland. *K. J. Kristensen.*

*League of Nations: WORLD ECONOMIC SURVEY 1934—35. Fourth Year. Geneva 1935. Tilsendt fra Levin & Munksgaard.*

Den række af økonomiske publikationer, som Folkeforbundets økonomiske sektion udgiver, har efterhaanden naaet en fasthed i form og en kontinuitet fra aar til aar, som gør dem til et saa vigtigt materiale, at League of Nations, Economic Intelligence Section er en af de oftest citerede kilder i moderne økonomisk forskning og historieskrivning. *Monthly Bulletin of Statistics* og *Statistical Year-Book of the League of Nations* giver de groveste træk af den internationale statistik, hvis tilvejebringelse er en af Folkeforbundets mest fortjenstfulde opgaver; og *World Production and Prices*, *Review of World Trade*, *Balances of Payment*, *International Trade Statistics* og *Commercial Banks* giver hver paa sit omraade detaillerede oplysninger og er værdifulde eksempler paa den analytiske og deskriptive indstilling, der præger økonomerne i Folkeforbundets økonomiske sektion og gør deres arbejder til saa uundværlige dokumenter til belysning af nutidens internationale økonomiske forhold.

*World Economic Survey* adskiller sig baade gennem sin form og sit indhold fra de øvrige publikationer. Dens opgave er at sammenarbejde alle detailstudierne til en oversigt over hele den økonomiske udvikling i det forløbne aar; og den giver denne oversigt i en saa klar og letfattelig form, at enhver avislæser med udbytte vil kunne læse den.

Siden første bind udkom i 1931—32, i fortsættelse af Prof. Ohlins: *The Course and Phases of the World Economic Depression*,

Forbindelse med gennemgribende Reformers vedrørende Jordfordelingen og Bekæmpelse af Prisfordyrelse af Landbrugets Produktionsmidler.

Der gives ikke nogen omfattende Begrundelse for Midlets Hensigtsmæssighed, og andre Udtalelser i Bogen kunde vække nogen Tvivl i saa Henseende, saaledes naar det — sikkert med Rette — anføres, at Arbejdslønnens Højde er den bedste Maalestok for Befolkningens Velstand. Landbrugsbeskyttelse synes snarere at maatte føre til højere Ejendomspriser end til højere Løn. De befolkningspolitiske Synspunkter er imidlertid ikke det fremtrædende i Bogen. En betydelig Del af den er benyttet til en populær Fremstilling af de forskellige nationaløkonomiske Læresystemer og Retninger, men Hovedindholdet er en populærvidenskabelig Redegørelse for Befolkningsstatistikken, de forskellige Synspunkter, der har været anlagt paa Befolkningsspørgsmaalet, og endelig en Fremstilling af Befolkningslovene som Baggrund for en Bestemmelse af, hvad Befolkningspolitikken maa sætte sig som Maal. Forfatteren definerer det som Befolkningsoptimum, et Begreb, hvis nærmere Bestemmelse erkendes at være vanskelig. Noget egentligt Bidrag til Afgørelse af, hvor det ligger, gives ikke. For Sveriges Vedkommende synes det efter Forfatterens Mening ikke at fjerne sig meget fra det nuværende Folketal, men dog at ligge noget lavere, altsaa i Overensstemmelse med, hvad den faktiske Udvikling foreløbig har peget hen imod, og Befolkningspolitikken synes herefter blot at skulle afværge, at Udviklingen fører for langt bort fra det forhaanden-værende. Endelig gives der en kort Oversigt over befolkningspolitiske Foranstaltninger i Frankrig, Italien og Tyskland. *K. J. Kristensen.*

*League of Nations: WORLD ECONOMIC SURVEY 1934—35. Fourth Year. Geneva 1935. Tilsendt fra Levin & Munksgaard.*

Den række af økonomiske publikationer, som Folkeforbundets økonomiske sektion udgiver, har efterhaanden naaet en fasthed i form og en kontinuitet fra aar til aar, som gør dem til et saa vigtigt materiale, at League of Nations, Economic Intelligence Section er en af de oftest citerede kilder i moderne økonomisk forskning og historieskrivning. *Monthly Bulletin of Statistics* og *Statistical Year-Book of the League of Nations* giver de groveste træk af den internationale statistik, hvis tilvejebringelse er en af Folkeforbundets mest fortjenstfulde opgaver; og *World Production and Prices*, *Review of World Trade*, *Balances of Payment*, *International Trade Statistics* og *Commercial Banks* giver hver paa sit omraade detaillerede oplysninger og er værdifulde eksempler paa den analytiske og deskriptive indstilling, der præger økonomerne i Folkeforbundets økonomiske sektion og gør deres arbejder til saa uundværlige dokumenter til belysning af nutidens internationale økonomiske forhold.

*World Economic Survey* adskiller sig baade gennem sin form og sit indhold fra de øvrige publikationer. Dens opgave er at sammenarbejde alle detailstudierne til en oversigt over hele den økonomiske udvikling i det forløbne aar; og den giver denne oversigt i en saa klar og letfattelig form, at enhver avislæser med udbytte vil kunne læse den.

Siden første bind udkom i 1931—32, i fortsættelse af Prof. Ohlins: *The Course and Phases of the World Economic Depression*,

har W. E. S. hvert aar givet oversigter over prisudviklingen, produktionsforandringer, den internationale handelsbevægelser, landenes betalingsbalancer, bank- og pengepolitikken i de forskellige lande, løn- og arbejdsforhold og de offentlige finanser, men har ved siden af dette faste indhold givet analyser af de økonomiske problemer, som har domineret i de enkelte Aar: i 1931—32 usikkerheden under krisen, i 1932—33 forstyrrelsen af prisligevægten mellem forskellige varegrupper og landegrupper, i 1933—34 den begyndende opgang og den økonomiske nationalisme og i 1934—35 de vanskeligheder, som urolige pengeforhold og økonomisk nationalisme har beredt bestræbelserne verden over for økonomisk reorganisation. W. E. S. er aldrig stivnet i et bestemt skema, hvori der hvert aar indsættes nye tal, men har stadig en ny og aktuel problemstilling, hvorom stoffet naturligt former sig.

I W. E. S. 1934—35 skildres i kap. 1 den seneste økonomiske udvikling. Den opgang, der kan konstateres, er af rent national karakter og bedømmes ret pessimistisk, som følger: »Until some significant expansion of international trade is achieved, there will remain, despite substantial recoveries of national production, a »hard core of unemployment« in practically every industrial country«, og videre »expansion of domestic consumption and increased trade among themselves could not protect them (countries with managed currencies) from the adverse effects of further damage to the already broken international system«. Men udviklingen i De forenede Staters handelspolitik betragtes som tegn paa international orientering; »thus, while many countries in Europe are reducing their trade to a series of bilateral bargains, the United States is pursuing exactly the opposite policy and extending to countries which have not discriminated against United States exports the offer of unconditional most-favoured-nation treatment«. Modsætningen mellem udviklingen i guldlandene og sterlingblokkens lande trækkes skarpt op, og en indgaaende omtale af udviklingen i Japan efter devalueringen i 1931.

Kap. 2 om prisudviklingen i 1934—35 viser, hvorledes »the major price increases were caused by official intervention in the various markets« og hvorledes forholdet mellem landbrugs- og industripriser er blevet forbedret. I kap. 3 gøres der rede for faldet i produktionen af landbrugsprodukter som følge af den bevidste udbudsregulering; og landbrugsbeskyttelsen omtales med henvisning til en anden af Folkeforbundets publikationer »Some Considerations of the Present Evolution of Agricultural Protection«. Af særlig interesse for Danmark er afsnittet: Adjustment in the Exporting Agricultural Countries. Kap. 4 belyser opgangen i industriel produktion og nedgangen i arbejdsløshed; kap. 5 omhandler lønudviklingen og kampen for kortere arbejdstid, og i kap. 6 om den internationale handelsudvikling gives en interessant oversigt over de nye former for handelspolitik, som efterkrigstiden og krisen har skabt. I kap. 7 om »The Problems of International Equilibrium« giver forfatteren, Prof. J. B. Condliffe, ved en sammenarbejdning af stoffet fra de tidligere kapitler en oversigt over de kræfter, som hindrer genoprettelsen af den internationale økonomiske ligevægt, der af ham anses for hovedbetingelsen for at tilvejebringe den stabilisering af økonomiske forhold, der skal bringe verden ud af krisen. Herunder fremhæves de inter-

ationale kapitalbevægelser udvikling og mulighederne for en international stabilisering af pengevæsenet; og forfatteren giver her udtryk for lignende synspunkter, som han tidligere har hævdet fx. i artikler i Index og i Weltwirtschaftliches Archiv.

I et par afsluttende kapitler gives de vigtigste træk af aarets kreditpolitik, og især fremhæves det betydningsfulde faktum, at den første del af konjunkturopsvinget, maalt med produktionens omfang, finder sted uden udvidelse af bankkrediten; som forklaring anføres: »There is, in every depression, a period during which deposits accumulate while the existing equipment, resources and cash assets of industry are fully adequate to finance the first expansion of production without fresh bank loans or advances«. De forskellige landes guld- og sølvpolitik omtales, og den afsluttende oversigt over den økonomiske situation i juli 1935 slutter med følgende kloge, betingede optimisme: »The chief obstacle to further recovery in the immediate future is the fear of renewed economic warfare. Further exchange disturbances and the imposition of new, or even the maintenance of existing, trade restrictions might prove powerful enough, as they have done before, to cause another setback; but given economic peace and international co-operation the signs of economic improvement in the summer of 1935 are more encouraging than at any preceding period since the depression began«.

Danske forhold er fyldigt belyst fra et internationalt synspunkt og sat i relation til andre lande, saa at der er rig mulighed for at bedømme Danmarks stilling til verdensøkonomien og konjunkturopgangen. Der findes ikke nogen bedre bog end W. E. S. for den økonom, forretningsmand eller journalist, der ønsker en intelligent orientering i internationale spørgsmål.

*Henning Ravnholt.*

*Gudmund Hatt: STILLEHAVSPROBLEMER.* Det kgl. danske geografiske Selskabs kulturgeografiske Skrifter. Bd. 1. H. Hagerups Forlag. 1936. 84 S. m. Kort.

De økonomiske og politiske Problemer, som i ovennævnte Skrift behandles paa smaa 100 Sider, har Interesse just for Nationaløkonomer og nationaløkonomisk interesserede Læsere, og giver en Fylde af nøjagtige og velvurderede Oplysninger og Kendsgerninger om de Lande og Folk, som grupperer sig om Stillehavet. Prof. Hatt deler disse Lande i »Hvid Mands Lande«, »Mestizlande«, »Plantagelande« og »det uafhængige Østasien«. Denne Søndring efter Befolkningsstrukturen er Grundlaget for den følgende Problembehandling og befolkningspolitiske Betragtninger, der aftegner Befolkningspresset i det tæt befolkede Japan og i det ligeledes tæt-befolkede Kina, og det forskellige Forløb det tager i disse to Lande; i Japan: Industrialisering med politisk og militær Ekspansion, fra Kina: Udvandring, Kolonisation og Akklimatisering. Men maaske fører netop selve Japans Politik til en Industrialisering af Kina. — Medens »Hvid Mands Landene« f. Eks. Australien, der er tyndt befolket, har kunnet værgе sig imod Folkeindvandring, er Forholdet et andet overfor Varestrømmen, der følger af Industrialiseringen. Japans Industrieksport trænger systematisk frem: Japan er saaledes blevet de fattigste farvede Folkeslags Leverandør, og dækker derved et Behov, som muligvis ellers ikke vilde blive dækket eller følt. Men Japans Eksport og Kamp for Markeder